Thorvaldsens og Oehlenschlægers Levnetsbeskrivelser.

I.

„Thorvaldsens Ungdomshistorie"

af J. M. Thiele.

Hvorledes blive store Mænd store? — Unge Mennesker, der selv stræbe frem og længes efter Udmærkelsens Sandhed og dens Pynt, kaste gjerne et længselsfuldt Blik ind i berømte Mænds Levnetsløb for at lære Hemmeligheden. Dog er ikke engang denne Ansporelse, som gives den yngre Slægt, Hovedsagen ved Beskrivelsen af udmærkede Mænds Levnet. Et Folks store Mænd ere Folkets Blomst, dets Evners Personliggjørelse; det lærer gjennem dem at kjende og agte sig selv, ligesom Fremmede gjøre det, og en stor Mand bør derfor skildres saavel med Omhu og Klarhed som med al den Skjønhed, der er forenelig med Sandheden. Hans Levnetsløb er en Folkets Roman, dets virkelige Liv hævet til Poesi ɔ: opfattet som Heelhed og belyst af Ideen; det har Virkelighedens Bestemthed og Paalidelighed, Digtets

psychologiske Interesse og repræsenterer i den største Simpelhed en evig Moral: man finder aldrig Storheden udgaaet af Andet end Ærlighed.

Det er saaledes en stor og ansvarsfuld, men meget skjøn Opgave at skildre en stor Mands Liv og Levnet.

Men idet jeg nu først vender mig til Beretningen om den ældste af hine Tvende, skal jeg først anerkjende, at Biographen her har havt en dobbelt Vanskelighed, nemlig ikke blot at finde den ædleste Form for Fremstillingen, men tildeels ogsaa at opdage Stoffet, hvilken særegne Omstændighed netop er begrundet i Thorvaldsens Liv.

Han drog bort herfra i Sommeren 1796 paa et dansk Krigsskib, der seilede til Tripolis og var Forløber for den danske Orlogshelt, som udenfor hiin Stad skulde levere en berømmelig Kamp. Det faldt naturligviis Ingen ind, at Skibet ogsaa var Forløber for et andet Togt, at i det samme Farvand en stor dansk Orlogsfregat engang — som det pleier at skee for kronede Hoveder — skulde staae til Disposition for den „luddovne" men „godmodige" og afholdte Passageer med en Hund og en lille Reisebylt. Hermed skal dog ikke være sagt, at man ombord ei anerkjendte Thorvaldsens Fortjenester; Skibssecretair Schmidt siger udtrykkelig om ham i sin Dagbog, at han var en stor Mester i Malerkunsten. — Thorvaldsen gik i en lille Baad og seilede fra Malta til Palermo og Italien, og hans Landsmænd, det danske

Folk, tabte ham nu af Syne i en Menneskealder. I saa lang Tid kan glemmes Meget, især naar den er fyldt med saadanne Begivenheder som hiint Tidsrum: Consul Bonapartes Seire, Napoleons Keiserdømme og Fald, halve Europa tørnende mod den anden Halvdeel — og for Hjemmets Vedkommende: Slaget paa Rheden, Bombardementet og den derpaa følgende lange Ulykkesperiode; og imidlertid var Thorvaldsen som en forglemt Capital, der var voxet med Rente og Rentes Rente. Men hvilken besynderlig Capital! En Søn af Folket, et ukjendt, fattig født Barn, var blevet en høi Marmorskikkelse, beundret af hele Verden. Marmor! Marmor! Dette Ord, der minder om Sydens Bjerge, der dunkelt stiller sig for Forestillingen som omgivet med Laurbær, Myrther og Oranger, der ligesaa dunkelt erindres at være i Slægt med Hellas og dets Herlighed, med Olympen og alle Guderne — havde en særegen ærefrygtbydende Klang for Folket. Marmoret er koldt, det er sandt, men de Fremmedes Beundring gjød en varm Lysstrøm derover .... kort sagt, dette Marmor var blevet en berømt Landsmand, og det var en „Folkefest", da Thorvaldsen d. 16de Septbr. 1838 ankom paa Rheden; Oboerne hilste deres Landsmand, Islændernes Ætling, paa Havet, begeistrede Mennesker i festlig smykkede Baade modtoge ham med Sang og Jubel.

Det skal have været et skjønt Syn. Jeg maa til-

staae, at jeg ikke saae det. Jeg var nylig bleven Student, nærede formodenlig en ubestemt Begeistring for Phidias, men vidste ikke, at „Phidias var gjenopstaaet", havde aldrig seet noget af Thorvaldsens Værker, havde ikke følt Længsel efter ham og vidste derfor ikke, hvorledes jeg skulde vise Glæde over hans Ankomst; medens Kjøbenhavn var saa glad, skete det derfor, at jeg var hjemme i min Stue. Havde Alle, der befandt sig i samme Tilfælde som jeg, gjort som jeg, saa var maaskee Thorvaldsens Modtagelse bleven endeel tarveligere.

Men Intet er spildt i Naturens Huusholdning. Den kunstige eller falske Enthusiasme hjælper selv til at frembringe den sande. Naar Alle raabe paa Kunst og Kunstbegeistring, troer hver Enkelt, at det er Alvor, og hvad Mangen maaskee ikke vilde gjøre ud af sit eget Sind, gjør han som en selskabelig Nødvendighed: betragter selve Kunstværkerne, faaer Interesse for dem eller taler med Iver om dem, saa han vækker Andres Interesse. Denne offenlige Iver bidrog jo ogsaa meget til Museets Tilblivelse og Fuldendelse, og vist er det nu i ethvert Tilfælde, at vi her i Kjøbenhavn have en stor, sjelden, beundringsværdig Samling af Kunstskatte, at Ærefrygt og Kjærlighed har gjort den til en Nationalhelligdom, at den er som et Pant paa en høiere Aands Bevarelse midt under Oekonomi, Bondevenskab og andre Virkelighedens Kampe. Der udstraaler fra hiin Bygning Noget, som i hver Be-

skuers Sind vedligeholder en Følelse af, at ogsaa Skjønheden er noget Virkeligt, at den ikke er en ydre Pynt paa Livet, men en indre Trang og Nødvendighed, ja det vil næsten synes Mange, naar de efter længere Mellemrum atter befinde sig i saadanne Haller, at her er vort virkelige Hjem, eller her er et Billede af den Verden, hvorfra vi ere komne, og hvortil vi ganske sikkert skulle tilbage.

Men skjøndt Thorvaldsen var bleven Gjenstand for almindelig Beundring og for en endnu varmere Følelse: Taknemlighed over de store Skatte, han havde skjænket Fødelandet, og skjøndt han blev personlig kjendt og elsket og vakte Ærefrygt, hvor han viste sig, saa kjendte man ham dog ikke personlig saaledes, som man kjender andre Landsmænd. Man vidste Lidet eller Intet om hans Slægt og Fortid, i Grunden tænkte man paa ham og opfattede ham, kun som han var i det nærværende Øieblik, ligesom man gjør ved en Billedstøtte, der forældreløs er kommen til Verden og strax har været fuldvoxen.

Endog de, der bedst fattede hans Kunstnerstorhed, befandt sig i stor Uvished om adskillige personlige Forhold ham betræffende, paa hvilke Menneskene ellers lægge Vægt. Sandheden er, at Thorvaldsen ikke var af „god Familie"; der havde været ligesom en Afgrund mellem den rige, lyse Skjønhed, hvori hans Sjæl bevægede sig, og hans virkelige Hjem i den smalle, mørke kjøbenhavnske

Gade Aabenraa, og i Tidens Løb blev det, tildeels af Delicatesse, glemt, at Nogen havde været Vidne til Virkeligheden. Seent i Tiden, da han havde reist sig en Throne, nedledte man hans Herkomst fra nordiske Konger, omgav hans fjerneste Fortid med Guld og Purpur; men noget af det Vigtigste og Nærmeste, hans egen private Fødsel, dens Tid og Sted, var indhyllet i Mørke. Nogle sagde, at han ikke var født i Danmark, ei engang i noget Land, men paa Havet. I den hellenske Tid vilde denne Oplysning være bleven modtagen som en mythisk Indklædning af Sandheden, som en Henpegen paa Kunstnerens forunderlige, geniale Skjønhedssands, der ikke havde sin Oprindelse fra noget Bekjendt blandt Guder eller Mennesker, ligesom Skjønhedens Gudinde, der paa gaadefuld Maade opsteg af Bølgerne. I vor nøgternt forskende Tid finder man det derimod rimeligst at antage, at han ikke er opstegen af Havet, men født i Store Grønnegade Nr. 256. Dog, nu møder strax en ny Vanskelighed: hans Daab. Nogle af hans ældste Bekjendte, siger hans Biograph, have yttret Tvivl om, „hvorvidt Thorvaldsen virkelig ved Daaben var bleven indviet i det christne Samfund". Det har ikke været muligt at finde nogen Daabsattest eller noget Spor i Kirkebøgerne, og hvo der ikke af Confirmationsattesten vil slutte sig til, at der i Forveien har været en Daab, maa troe, hvad han vil. Jeg vil ikke være ugudelig og paastaae, at Oldtidens

skjønne Guder af denne Grund toge sig af ham; jeg nøies med at anføre Kjendsgjerningen, som er Alverden bekjendt: at han, der aldrig havde lært Noget om dem*, syntes at staae i et hemmelighedsfuldt Forhold til dem, at de aabenbarede sig for ham i al deres antike Skjønhed, saa at det katholske Rom en Dag, da det kom ned i hans beskedne Atelier, overrasket maatte udbryde, at nu var Oldtiden født paany. De saakaldte Nazarener eller specifik christelige Kunstnere ville heller ikke anerkjende hans Christus m. M. for Værker af den ægte christelige Kunst; de kunne see paa dem, at de ikke ere primsignede — Andre sige det Modsatte og anerkjende dem i alt Fald for Værker af den ægte Kunst. Men interessant er det imidlertid, at han paa et af Basreliefferne, der forestille Christi Daab, lader Floden Jordan ganske ugeneert ligge som hedensk Flodgud. Den hedenske Gud Tilfældet eller Lykken, Fortuna, var ham da ogsaa særlig huld. Da han her i Kjøbenhavn skulde arbeide for Guldmedaillen og vilde løbe bort fra Arbeidet, Medaillen og Fremtiden, mødte Gudinden ham i Porten. Hun var at see til som Professor Preisler, tog ham formanende ved Haanden og førte ham useet tilbage til Arbeidet og gav ham Held. Den anden store Begivenhed, da hun hjalp ham i Rom, er bekjendt nok. Alle Penge vare opbrugte,

* „Uden ringeste Kundskab til Historie og Mythologi" (Thiele Pag. 104).

„Jason“ stod færdig i Leer; men Kunstneren maatte reise hjem. Lykken havde afsendt den rige Engelskmand Hope for at hjælpe ham; men Hope kunde ikke komme saa betids, som Thorvaldsens menneskelige Villie havde bestemt Afreisen; han og en preussisk Billedhugger Hagemann havde leiet Vetturin, Vognen holdt for Døren, Kufferten var surret fast, Thorvaldsen tog sørgmodig Afsked fra Italiens Sol, Lykken stod i det tomme Værelses aabne Dør og vaandede sig af Angst. Da faaer Gudinden en Idee, hun afsender en Nymphe, en Genius eller en Alf, nok: et tjenende Væsen, der iler til Hagemann og bringer Uorden i hans Anliggender. Den ulykkelige Hagemann gjør sit Bedste for at komme afsted og faae Thorvaldsen afsted; men Ingenting vil gaae for ham, og endelig indfinder han sig træt, udmattet, mismodig, og erklærer, at han maa opsætte Reisen til næste Dag. De faa Timer, der behøvedes, vare vundne, Hope ankommer samme Formiddag — man har bemærket, at Hope egenlig er en mythisk Figur, der paa Dansk betyder Haabet — kjøber „Jason“, betaler 600 Zechiner, og medens Thorvaldsen ventes i Kjøbenhavn, bliver han, med faa Afbrydelser, endnu 35 Aar i Italien, fem og tredive Aar, i hvilke den fattige Mand, hvis Fødested, Fødselsdag og Daab ikke med Sikkerhed kjendes, bliver rig, fornem, indlemmet i Europas Ridderordener, besøgt og hyldet af salvede Konger, skaber en ny Tidsalder i Kunsten, reiser et Aladdins Palads

udenfor Christiansborg Slot — Alt dette, fordi Hope kom, men rigtignok ogsaa fordi „Jason" stod beredt til at modtage ham.

Det er endvidere bekjendt nok, hvorledes Thorvaldsen fik den Død, som Cæsar ønskede sig, „den meest uventede", hvorledes han pludselig blev bortkaldt, ikke fra noget Hjem — Fødselen havde jo ikke anviist ham noget — men fornam Budskabet i den Bygning, der pleier at kaldes et Tempel for Skjønheden.

Dette være nu ingenlunde sammenstillet for at bestyrke enten Hedningdom eller en mystisk Verdensanskuelse. Her er Thorvaldsens Liv, betragtet saa at sige udenfra, i Forholdet til Værkerne, som disses Genius. Christendommen slaaer Bro mellem denne Verden og en anden Verden, holder Udsigten til Evigheden aaben i Perspectiv. Den betragter uden at mistrøstes alle brudte Forsøg, alle mislykkede Anstrængelser, ja, al den Fortvivlelse, hvori mangen Gang en ædel Stræben gaaer tilgrunde; thi den øiner Fortsættelse, Erstatning, Forsoning. Hedningedommen har at gjøre med denne Verdens Liv, og, saa godt den kan, finder den her Enhed og Afslutning, hvad heller ikke ganske er nægtet den, da Livet dog altid er i Slægt med Evigheden. Derfor bliver der noget Hedensk ved Betragtningen af alle store Mænds Levnet; hvad man søger, er netop en Afslutning, Kræfternes dramatiske Spil, den fuldstændige, harmoniske Udvikling

— og hvor finder man denne saaledes som hos Thorvaldsen, gjennem hvis hele Liv der trods enkelte Tiders mørke Mismod og Sindslidelse gaaer som ledende Traad Geniets store, skjønne Enfoldighed, den stille, uslukkelige Begeistring for Skjønheden, den antike Ro og marmoragtige Henskuen over Livsforholdene, og som, idet man seer tilbage paa hans Værker, synes gjenopstaaet, før han døde. Hvad der ellers kaldes Lykke, faaer hos en saadan Mand en anden Betydning, er mindre noget Ydre og Tilfældigt end en Deel af selve Personligheden. I det Ubekjendte, som omgiver os, synes ogsaa virkelig at være en vis Methode, en Fornuftighed, der rigtignok ikke lader sig ordne efter Regler. De stærkt begavede Mænds Sjælskraft synes at forene sig til en skjult Harmoni med deres Skjæbne og give denne sit Præg; rimeligviis troe de ogsaa selv paa en Skjæbne, der ligner deres Natur, og ofte faaer saa deres Liv, om ikke ganske sin Retning, saa dog sin Farve deraf.

I hiin antike Ro og marmoragtige Henskuen over Livsforholdene har Thorvaldsen en paafaldende Lighed med „den store Hedning" Goethe, kun mere umiddelbar, ikke reflecteret som denne. Ligesom denne havde han ogsaa sin Margrethe, der er død forglemt, Gud veed hvor, og i visse Maader ogsaa sin Mdmslle. Vulpius. Men her kom Skjæbnen paa en besynderlig Maade den mere barnlige Thorvaldsen tilhjælp; da den formodenlig frygtede,

at den fortøiede Anna Maria Magnani ikke i Ægtestanden vilde gaae saa blid og tjenende om ham, som den hollandske Skikkelse gjorde ved Goethe, greb den det Middel at bortgifte Anna Maria til en Anden og strax efter give hende tilbage, „umulig" som Hustru. Man er nødt til, her at lægge Alting paa Skjæbnen, fordi Biographen ikke har villet give de Oplysninger, hvorved man kunde see ind i Kunstnerens menneskelige Kamp og Lidelse.

Derimod seer man dette Menneskelige, det Beskedne og Kjæmpende, i andre mere hverdagslige Forhold. Først en Kjendsgjerning, der angaaer Danske som en Æressag. Saaledes som Thorvaldsens Liv ofte er blevet opfattet, har det bragt den Tanke nær, at han ensom og forladt som et udsat Barn kjæmpede med sin Skjæbne i et fremmed Land, og at først da Fremmede hilsede ham med Anerkjendelse og kaldte ham stor, kom Danmark og gjorde Fordringer paa ham som Søn. Dette er dog ikke Tilfældet. Vistnok vogtede Mængdens Øine ikke paa ham med Moderomhu; men man forlanger heller aldrig af Folkets Mængde, at den med Bevidsthed skal anerkjende det lovende Talent og frede om dets Udvikling. Mængden er ikke en Sol, hvorfra Lyset udstraaler, men en mørk Planet, der skal optage Lyset og bevare det; Fordringerne rettes kun til Staten og til de Enkelte, i hvis Hænder Mænds Fremtid paa en eller anden Maade kan være lagt. Det maa da siges, at baade den danske Stat

og enkelte Danske have været virksomme for Thorvaldsen. Ligesom en dansk Husmoder (Admiralinde Fisker, see Thieles Skrift Pag. 29), da han skulde reise, udstyrede ham „med Uldent og Linned", saaledes sørgede Danmark under hans første sex Aar i Udlandet for hans Nødvendigste. Stipendiet, der var paa 400 Rdl. C., var netop udløbet, da Jason stod færdig; men strax efter fik han af Kongen en „Gratification" paa 300 Rdl. C., en Gave, der ingenlunde var overflødig, da Thorvaldsens pecuniaire Fortjeneste ved Bestillingen paa Jason kun var ubetydelig. Og af Thieles Bog seer man nu, at han har staaet i jevnlig Brevverling med Hjemmet, navnlig med den store Kunstner, den strenge, men ham hjertelig hengivne Abildgaard, og at han stadig har været i Berørelse med Danske og været Gjenstand for Opmærksomhed og Venskab. Bl. A. var dette Tilfældet med Zoëga, Frederikke Brun og især med den danske Gesandt Baron Schubart, der ivrig sørgede baade for hans Velbefindende og for hans Berømmelse, virkede for ham ved det danske Hof og blandt det fremmede Aristokrati, skaffede ham Professor-Diplom fra Akademiet i Florents og var en af de Første, om ikke den Første, der hilsede ham som berømt Mand, indbød ham til sig med stor Artighed og indrettede et Atelier til ham, nemlig paa Landstedet Montenero. Den Brevverling, hvori Thorvaldsen kom med den høflige og formelle Baron, gjør det mindre paafal-

dende, skjøndt det er og bliver ..... man kan vel sige: rørende, at paa den Tid, da hans Berømthed begyndte at udfolde de store Vinger, da Verden begyndte at see til ham og prise ham i alle Sprog som den store, skabende Mester, var han beskjæftiget med i al Stilhed at studere dansk Grammatik og Retskrivning (Pag. 206). Dette Ene er tilstrækkeligt til at vise, at der i det Væsenlige var et godt Forhold mellem Danmark og Sønnen. Nogen huuslig Tvist var der jo rigtignok, lidt Familie-Ærgrelse; men, Herregud, man kunde jo ikke godt i Aaret 1803 anticipere Tiden og betragte ham med Øine fra 1840 eller 50. Endeel hædrende og fordeelagtige Bestillinger kom vistnok noget sildig; men til Gjengjæld gjorde Thorvaldsen dem ogsaa noget sildig færdige .... nogle af dem ere nok ikke færdige endnu.

Endelig har Thiele opdaget to interessante Personer, der staae Thorvaldsen nær, hans Forældre. Man kan vel kalde det en Opdagelse, da disse To forhen ikke vare stort Andet end Navne og man nu af de Papirer, som Thiele med høisl paaskjønnelsesværdig Omhyggelighed har samlet og undersøgt (see Fortalen), seer dem træde frem i Liv og Virkelighed og tillige erfarer Noget om Thorvaldsens „meget kjærlige" Brevskaber til dem og hans Forligsmægling imellem dem. Faderen, Gotskalk Thorvaldsen, af Profession Billedskjærer paa de private Skibsværfter, var just ikke meget dulig i sit Fag, en lystig, om ikke

fugtig Broder, temmelig ligegyldig mod sin Kone, men, efter alle Kjendemærker at dømme, oprindelig udstyret med en ikke almindelig Begavelse. Man møder i hans Breve ikke blot Lune og Skalkagtighed, men undertiden ogsaa en besynderlig simpel Skjønhed, naar han nemlig udtaler sin Kjærlighed til Sønnen; et Exempel paa hans eiendommelige Hjertelighed, præget af hans plebejiske Stilling, findes i Brevet af 8de Mai 1797 (Pag. 113): „Jeg ønskede, med det Første, Du skriver, at vide Fiskers Opførsel imod Dig, og hvad den Søreise har kostet Dig, for Fru Fisker har bestilt en Solskive til sin Have af Marmor hos mig; dersom Fisker har viist sig honet imod Dig, vil jeg ingen Betaling tage for Skiven." — Og et andet Sted: „Din Moder beder Dig hilse med vaade Øine". — Etsteds (Pag. 116) fremtræder gamle Gotskalk aldeles characteristisk; han er altfor forstandig til at sende sin Søn fromme Formaninger, men raader ham blot til „for Guds Skyld være forsigtig ved Venusses Tempel", at sige, hvis der er Rivaler; „thi Gianelli har sagt mig, at de ere farlige". — Ved at gjøre disse smaa Uddrag haaber jeg, ikke at berøve Bogen nogen Læser, men at vække Lysten til at kjende Bogen og især disse Breve i deres Heelhed, hvad de høilig fortjene. Man seer af hine Breve de to Gamles stadige Længsel efter ham; de brøde dem ikke om hans Berømmelse, de vilde kun have ham selv. Faderen tænkte rigtignok tillige egoistisk

paa at benytte ham til at tegne Gallionsfigurer og ydmyge den farlige Rival Villerup; men Moderen, oprindelig en jydsk Bondepige, gjør et ublandet rørende Indtryk ved sin inderlige Kjærlighed. Da hendes Bertel var reist og en af hans Venner kom og besøgte hende, var hun næsten ude af sig selv, og endelig fremtog hun en gammel sort Vest, der havde tilhørt Bertel, og kyssede den (Pag. 51). Engang vinder hun 50 Daler i Lotteriet, men skjøndt Gotskalk holder hende knapt, lægger hun dem dog hen, „ruger paa dem som en Høne paa Æg", skriver Gotskalk (Pag. 138); de skulle gjemmes, til Bertel kommer hjem. Stakkels Kone! Det var i Mai 1799, og Bertel kom ikke; og da hans Jason var bleven kjøbt og hans Lykke var hos ham, rullede den sit Hjul henover hende, „i de samme Dage standsedes Længselklagen efter den elskede Bertel i det fattige og ulykkelige Hjem, da Thorvaldsens Moder for evig lukkede sine forgrædte Øine." Gotskalk kom i Vartou og døde kort efter. — Her er det Smerteligste i Thorvaldsens Liv, ja noget Uhyggeligt; han selv havde hjemsendt Arbeider, hvis Priis skulde udbetales Forældrene, men ved ulykkelig sammenstødende Omstændigheder vare de ikke blevne afhændede.

Hertil, 1804, naaer den udgivne Deel af Thorvaldsens Historie.

I Bearbeidelsen kunde man maaskee hist og her have ønsket en større Korthed, saa at Værket var blevet mere

heelt, støbt, værdigt den plastiske Kunstner. Navnlig sigtes hermed til „Thorvaldsens egenhændige Dagbog“ Pag. 91—98, hvis Indhold allerede kort, men heldig og med Lune er givet i det Forangaaende. Dog, paa den anden Side kan man da ogsaa forstaae, at den høitærede Udgiver, der med saa overordenlig Møie havde samlet disse Papirer, vilde have nogle af dem trykte. Men Grunden, hvorfor de maaskee ikke burde trykkes, er deels deres Ubetydelighed, deels det forstyrrende Indtryk, de gjøre. Man veed nu engang, at Thorvaldsen ikke var Skribent, ja, ikke kunde skrive reent Dansk; men idet man læser det Skrevne, gjør man dog uvilkaarlig Fordringer som til en dannet Mand, og det lave Standpunkt, Kunstneren derved kommer paa, skader kun Forestillingen om ham og gavner Ingen eller Intet. Det Samme gjælder om adskillige Breve eller Udkast til Breve, hvis Concipister deels ikke kjendes, og som deels, naar de ere „egenhændig conciperede af Thorvaldsen“, dog ikke ganske ere af ham, da Retskrivningen har maattet forandres.

Om Anne Marie Magnani synes det, idetmindste for en Uindviet, at der er fortalt enten for Meget eller for Lidt — for Meget, hvis her er Hensyn at tage til endnu Levende, for Lidt, hvis Thorvaldsens Tilværelse skal skildres.

Men det Punkt, hvori jeg meest maa tillade mig at opponere imod den høitagtede Udgiver, er hans Om-

tale af Schubart. Jeg maa tilstaae, at jeg ikke havde kunnet finde „de mange Skrøbeligheder, hvormed han fremtræder i sine egne Breve", hvis Udg. ikke havde gjort opmærksom paa dem, og endda har jeg Møie med at finde dem. Schubart viste sig mod Thorvaldsen som en Ven, ivrig, tjenstvillig, høflig og med dyb Anerkjendelse; derfor fortjener hans Minde Tak. Han har maaskee været forfængelig og ønsket, at en Deel af den Glorie, der blev lagt om Thorvaldsen, maatte beskinne ogsaa ham. Nu, ja, maaskee; men han optræder da ikke med denne Forfængelighed, fordringsfuld som Frederikke Brun, der i Fremmedes Nærværelse vil være Moder til Jason, enten fordi hun har rost Planen, eller fordi hun har bekostet Figuren afstøbt i Gibs. Det maa altid tale til Fordeel for Schubart, at Thorvaldsen vilde reise til ham og dele Ondt og Godt med ham under Pesten (Pg. 259). Lad os overhovedet, hvad Billedhuggerkunsten angaaer, kaste et Slør over Manges Forfængelighed, baade Store og Smaa, lad os være glade ved, om disse Stemninger, som gaae nedad mod det Jordiske, løsne Kunstnerens Vinger, saa han kan hæve sig mod sin Himmel. Desuden udmærker det Schubart, at han var Dansk i Ord og Skrift — medens andre danske Gesandter (som Kammerherre Bourke) ikke vilde tiltale Landsmænd paa Dansk — og at han efter al Sandsynlighed ved sine Breve har bragt Thorvaldsen til at

studere „den danske Grammatik“. At Schubart har bibragt hans Stiil visse „ziirlige Phraser“ og hans Væsen „en vis Politesse, hvormed han væbnede sig mod Verden“, er da ikke noget Ondt, naar man ikke vil, at Thorvaldsen i sit hele Liv skulde staae uvæbnet mod Verden. Hvorlidet S. fordærvede ham, seer man bedst af den lille Historie Pag. 14, hvor fortælles, at da Freund i 1838 en Dag førte Conferensraaden ned til „Larsens Plads“ og spurgte ham, om han kjendte Larsen, svarede Conferensraaden: „Ja, han har saamæn givet mig mangen god Rigsort“. — Ved dette ene Træk staaer Thorvaldsen saa tydelig og plastisk, som om han selv havde hugget sig ud.

Thorvaldsens Museums
Smaatryk-Samling 1857